http://www.diva-portal.org

This is the published version of a paper presented at *Svenskans beskrivning 37: Förhandlingar vid trettiosjunde sammankomsten Åbo 8-10 maj 2019*.

Citation for the original published paper:

Bohnacker, U., Haddad, R., Lindgren, J., Öberg, L., Öztekin, B. (2020) Ordförrådsutveckling på svenska: En jämförelse mellan enspråkiga och flerspråkiga förskolebarn
In: Saara Haapamäki, Ludvig Forsman & Linda Huldén (ed.), *Svenskans beskrivning 37: Förhandlingar vid trettiosjunde sammankomsten Åbo 8-10 maj 2019* (pp. 70-82). Åbo

N.B. When citing this work, cite the original published paper.

Permanent link to this version:
http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-436065

Svenskans beskrivning 37
Skrifter från Svenska institutionen vid Åbo Akademi nr 8

Svenskans beskrivning 37

Förhandlingar vid trettiosjunde sammankomsten
Åbo 8–10 maj 2019

Redigerad av
Saara Haapamäki, Ludvig Forsman och Linda Huldén

Åbo Akademi

Svenska språket vid Åbo Akademi
2020

© 2020 respektive författare
Svenskans beskrivning ISSN 1102-3619
Skrifter från Svenska institutionen vid Åbo Akademi ISSN 1237-8445
ISBN 978-952-12-4021-8 (tryck)
ISBN 978-952-12-4022-5 (pdf)
Tryckt i Finland av Painosalama 2020
Utgivare: Svenska språket vid Åbo Akademi, Åbo 2020

Ordförrådsutveckling på svenska

En jämförelse mellan enspråkiga och flerspråkiga förskolebarn

Ute Bohnacker, Rima Haddad, Josefin Lindgren, Linnéa Öberg och Buket Öztekin

1 Inledning

Det är välkänt att ett välutvecklat ordförråd är centralt för att kunna använda ett språk i olika sammanhang och att ett otillräckligt ordförråd i tidig ålder kan få stora konsekvenser för barns möjligheter att tillgodogöra sig skolundervisning. Jämfört med en rad andra länder är ordinlärning i Sverige inte väl utforskad. Överlag saknas större studier av hur ordförrådet utvecklas hos svenska förskolebarn (jfr Lindgren 2017) och hos flerspråkiga barn i Sverige.

Internationellt har studier av förskolebarns ordförråd visat att barn generellt presterar bättre på ordförståelse än ordproduktion på ordförrådstester (Haman m.fl. 2017). Vidare har en tydlig utveckling med ålder setts för flerspråkigas ordförråd på majoritetsspråket (Gagarina m.fl. 2014, Dijkstra m.fl. 2016). Flerspråkiga barn har ofta funnits ha lägre resultat än enspråkiga på majoritetsspråket (Vermeer 2001, Bialystok m.fl. 2010, Altman m.fl. 2017, Meir & Armon-Lotem 2017), men mängden input har visat sig ha en stark inverkan: mer input på ett språk leder till bättre resultat på ordförrådstest på språket (Thordardottir 2011, Prevoo m.fl. 2014, Gatt m.fl. 2017). Dessutom verkar ordförrådsutvecklingen även vara relaterad till familjens bakgrund; flerspråkiga barn från familjer med hög socioekonomisk status presterar ofta på samma nivå på majoritetsspråket som enspråkiga barn (Calvo & Bialystok 2014). I Sverige finns ytterst få studier på detta område. Lindgren (2017) visade att 4–6-åriga enspråkiga svenska förskolebarn presterade bättre på ordförståelse än ordproduktion. Ganuza & Hedman (2019) fann att 6–12-åriga svensk-somaliska skolelevers ordförråd utvecklades starkare på svenska än på hemspråket somaliska, och Lindgren & Bohnacker (2020) fann att 4–6-åriga svensk-tyska förskolebarns ordförråd utvecklades starkare på

svenska än på tyska. För samma barn samt för åldersmatchade svensk-turkiska barn kunde Bohnacker, Lindgren & Öztekin (2016) visa att mer input på hemspråket (tyska, turkiska) ledde till bättre ordproduktion på hemspråket (majoritetsspråket svenska undersöktes ej).

Föreliggande studie undersöker hur ordförrådet på svenska utvecklas från 4 till 6 år hos enspråkiga barn och två grupper av flerspråkiga barn, som förutom svenska också talar turkiska respektive arabiska. Syftet är att kartlägga likheter och skillnader i ordförrådsutvecklingen mellan de tre grupperna. Följande forskningsfrågor ställs:

- Finns skillnader mellan enspråkiga barn och de två flerspråkiga grupperna för ordförståelse och ordproduktion?
- Skiljer sig de två flerspråkiga grupperna åt?
- Sker en utveckling med stigande ålder för både ordförståelse och ordproduktion?
- Är utvecklingen med ålder annorlunda för enspråkiga vs flerspråkiga och för de två flerspråkiga grupperna?

Artikelns struktur är följande: Avsnitt 2 beskriver studiens metod. Resultaten redovisas i avsnitt 3. I avsnitt 4 ges en övergripande diskussion.

2 Metod

Detta avsnitt beskriver deltagarna, testmaterialet, genomförandet och val av statistisk analys.

2.1 Deltagare

I studien ingick enspråkiga barn samt flerspråkiga barn som utöver svenska talade arabiska respektive turkiska. De enspråkiga barnen rekryterades som en del av ett större projekt om förskolebarns muntliga berättande (Lindgren 2018) och de flerspråkiga barnen ingår i det s.k. BiLI-TAS-projektet om svensk-turkiska och svensk-arabiska 4–7-åringar med och utan språkstörning (Bohnacker 2013–2019). Sammanlagt deltog 222 barn i åldern 4;0 (år;månad) till 6;11 i föreliggande studie. Deltagarna var jämnt fördelade över grupperna, se tabell 1. Det var ingen skillnad i ålder mellan grupperna ($F(2, 219) = 0{,}706$, $p = 0{,}49$).

Tabell 1. Deltagare.

	4 år	5 år	6 år	totalt
Enspråkigt svenska	24	24	24	72
Svensk-arabiska	22	25	29	76
Svensk-turkiska	25	23	26	74
totalt	71	72	79	222

Barnens föräldrar gav skriftligt samtycke till deltagandet och fyllde i en enkät med frågor om barnens språkutveckling och föräldrarnas modersmål och bakgrund. Inget barn hade någon känd språkstörning eller neuropsykiatrisk diagnos. De flerspråkiga barnen hade regelbunden input på båda språken men mängden på respektive språk varierade. Alla flerspråkiga barn talade dock båda språken tillräckligt väl för att, utöver ordförrådstestet, kunna genomföra berättandeuppgifter på båda språken.

De flerspråkiga barnen kom från familjer som hade något lägre genomsnittlig socio-ekonomisk status än de enspråkiga barnen, mätt utifrån föräldrarnas utbildningsnivå (enligt enkätsvaren), men i alla grupper fanns såväl hög- som lågutbildade föräldrar.

För de allra flesta av de flerspråkiga barnen (83 %, 125/150) började exponeringen för svenska inte under det första levnadsåret (som för den enspråkiga gruppen), utan ett, två eller tre år senare. Exponering för svenska skedde framför allt via förskolan, vilken samtliga barn gick i. Barnen hade minst 2 års exponering för svenska, oftast betydligt mer. De allra flesta av de flerspråkiga barnen (83 %, 124/150) hade två föräldrar som hade arabiska/turkiska som modersmål och som talade huvudsakligen arabiska/turkiska med barnet (80 %, 120/150). Exponeringslängden för svenska var något kortare i den svensk-arabiska gruppen: Medan 84 % av de svensk-turkiska barnen började exponeras för svenska före 3 års ålder, skedde detta endast för 50 % av de svensk-arabiska barnen.

Det kan tyckas ”orättvist” att barn med olika mängd exponering jämförs på samma ordförrådstest, men faktum är att just detta sker i den svenska skolan: Flerspråkiga barn förväntas utveckla sitt svenska ordförråd under (för)skoletiden och sedan uppnå kunskapsmålen så som enspråkiga barn.

2.2 Material, genomförande och analys

För att undersöka barnens ordförråd användes den svenska versionen av Cross-linguistic Lexical Tasks (CLT, Haman m.fl. 2015, Ringblom, Håkansson & Lindgren 2014). CLT är bildbaserade ordförrådstest och skapades inom projektet COST Action IS0408 *Language Impairment in a Multilingual Society: Linguistic Patterns and the Road to Assessment* som genomfördes 2009–2013.

De är särskilt framtagna för åldrarna 3–5/6 år och finns i nuläget för 29 språk (nya språkversioner tillkommer kontinuerligt). Svårighetsgraden är anpassad till denna ålder och tanken är att enspråkiga femåringar med typisk språkutveckling ska få ett relativt högt resultat. Äldre (enspråkiga) barn förväntas alltså klara de flesta uppgifterna; syftet är att mäta barns förmåga att *klara av* uppgifter på en viss nivå (jfr Frylmark 2006). I en storskalig studie sågs liknande resultat på CLT för 16 språk (Haman m.fl. 2017) vilket har validerat testets lämplighet.

CLT består av fyra delar, substantivförståelse, verbförståelse, substantivproduktion samt verbproduktion. Sammanlagt innehåller det 120 testord och 8 övningsord jämnt fördelade över förståelse och produktion. Maxpoängen är 60 poäng för såväl förståelse som produktion. Förståelseuppgifterna går ut på att testledaren ställer en fråga (t.ex. *Var är myran*? för substantivförståelse och *Vem dricker*? för verbförståelse) och barnet svarar genom att peka på rätt bild av fyra bilder. Produktionsuppgifterna är bildbenämningsuppgifter där barnet ska säga det ord som passar bäst till bilden, dvs. svara på frågorna *Vad är det*? för substantivproduktion och *Vad gör han/hon*? eller *Vad händer här*? för verbproduktion. Uppgifterna är typiska för tester av barns ordförråd. För en mer utförlig beskrivning av hur CLT konstruerades, se Haman m.fl. (2015).

Barnen gjorde ordförrådstestet som en del av en omfattande datainsamling inom ramen för två större forskningsprojekt. I datainsamlingen ingick även olika berättandeuppgifter (och för de flerspråkiga barnen även uppgifter med upprepning av nonord). Datainsamlingen skedde i ett enskilt rum på förskolan/skolan eller, för vissa av de flerspråkiga barnen, i hemmet. Genomförandet av CLT tog 10–20 minuter.

Författarna poängsatte barnens svar på alla uppgifterna. En (1) poäng gavs per rätt svar. För ordförståelsedelarna gavs rätt svar för pekning på rätt bild. För ordproduktion innebar rätt svar att säga målordet, dvs. det substantiv eller verb som bilden visade. Ett fåtal mer specifika ord som överensstämde med bildens innehåll godkändes också, t.ex. *champinjon* för målordet *svamp* (bilden föreställer en champinjon).

Den statistiska analysen genomfördes i form av två linjära regressionsanalyser, en för ordförståelse och en för ordproduktion, med *grupp* (i form av två variabler: enspråkiga vs flerspråkiga samt svensk-arabiska vs svensk-turkiska, s.k. Helmert-kodning), barnets *ålder* (i månader) och interaktionerna mellan grupp och ålder som oberoende variabler (prediktorer). Den beroende variabeln var antalet poäng. För att undersöka eventuella skillnader i utveckling mellan grupperna genomfördes även regressionsanalyser med ålder som oberoende variabel för de tre grupperna separat.

3 Resultat

I detta avsnitt redovisas barnens resultat för ordförståelse (3.1) och ordproduktion (3.2). De enspråkiga barnens resultat har tidigare redovisats i Lindgren (2017).

3.1 Ordförståelse

Tabell 2 visar de tre gruppernas resultat för ordförståelsedelarna av det svenska CLT.

Tabell 2. Ordförståelse (CLT – svenska).

	Enspråkiga (N = 72)	**Svensk-arabiska** (N = 76)	**Svensk-turkiska** (N = 74)
Medelvärde (SD)	58,5 (1,6)	43,1 (10,3)	48,5 (9,5)
Min – Max	53 – 60	18 – 60	18 – 60

Not. N = antal barn, SD = standardavvikelse.

Resultaten visar att de enspråkiga barnen ligger mycket nära maxpoäng på ordförståelse, medan de flerspråkiga grupperna har betydligt lägre resultat. Variationen mellan enskilda barn är klart större i de flerspråkiga grupperna än hos de enspråkiga; variationen i den enspråkiga gruppen är mycket liten. Den statistiska analysen för ordförståelse (se Appendix, tabell 4) visade att skillnaden mellan de enspråkiga barnen och de flerspråkiga var signifikant, men att det inte fanns någon signifikant skillnad mellan de två flerspråkiga grupperna. Vidare sågs en signifikant utveckling med stigande ålder i alla grupperna, men utvecklingen var starkare för de flerspråkiga än för de enspråkiga och starkare för de svensk-turkiska än de svensk-arabiska barnen. Eftersom utvecklingen inte var densamma i de olika grupperna analyserades denna vidare för grupperna separat. Figur 1 visar poängen på ordförståelse för individuella barn samt utvecklingen med ålder i respektive grupp (regressionslinjer för grupperna med konfidensintervall).[1]

[1] Regressionsanalyser med ålder för grupperna separat redovisas i tabell 5 i Appendix.

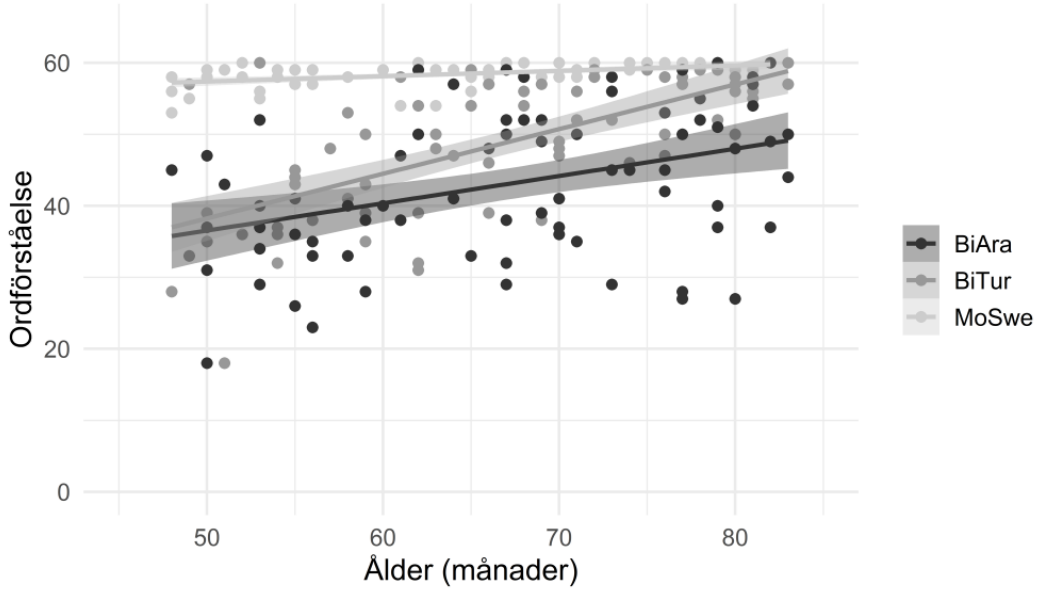

Figur 1. Individuella barns resultat i relation till ålder, ordförståelse (max = 60). Linjerna visar regressionen för respektive åldersgrupp, och det skuggade området kring linjen ger ett konfidensintervall på ±1 standardfel. En punkt i diagrammet kan ange resultatet för fler än ett barn. BiAra = svenska-arabiska, BiTur = svenska-turkiska, MoSwe = enspråkiga.

I figur 1 ser vi att åldersutvecklingen för ordförståelse för de enspråkiga barnen är mycket liten,[2] vilket beror på att redan de yngre enspråkiga barnen presterar nära maxpoäng, medan utvecklingen är avsevärt tydligare för de båda flerspråkiga grupperna och särskilt tydlig för de svensk-turkiska barnen (vilket linjens skarpare lutning visar). Vi ser också en skillnad i variation mellan grupperna, med betydande variation även hos de äldre barnen i de flerspråkiga grupperna. Variationen är särskilt stor hos de svensk-arabiska barnen, i synnerhet hos 6-åringarna. För hela det undersökta åldersspannet (4;0–6;11) finns ett antal flerspråkiga barn (i båda grupperna, men bland de äldre barnen främst svensk-arabiska barn) som presterar mycket lågt och alltså uppvisar begränsad förståelse av de svenska testorden. I både de flerspråkiga grupperna, men främst bland de äldre barnen, finns även barn som får lika höga poäng som de enspråkiga.

3.2 Ordproduktion

Tabell 3 visar resultaten för de tre grupperna för ordproduktionsdelarna av det svenska CLT. Ett Welch t-test visade att barnen fick signifikant lägre

[2] Utvecklingen är statistiskt signifikant, även om den är svag, jfr tabell 5 i Appendix.

resultat för ordproduktion än för ordförståelse ($t(428{,}14) = 13{,}10$, $p < 0{,}001$; $M_{förståelse} = 49{,}9$; $M_{produktion} = 35{,}7$). Variationen i poäng hos de enspråkiga barnen är större för produktion än för förståelse, medan de flerspråkiga grupperna uppvisar liknande grad av variation för både produktion och förståelse (jfr tabell 2).

Tabell 3. Ordproduktion (CLT – svenska).

	Enspråkiga (N = 72)	**Svensk-arabiska** (N = 76)	**Svensk-turkiska** (N = 74)
Medelvärde (SD)	47,2 (6,2)	28,1 (10,5)	32,2 (10,6)
Min – Max	31 – 56	10 – 48	8 – 51

Not. N = antal barn, SD = standardavvikelse.

Den statistiska analysen för ordproduktion (se Appendix, tabell 4) visade, precis som för ordförståelse, en signifikant skillnad mellan enspråkiga och flerspråkiga, med högre resultat för de enspråkiga barnen. Skillnaden mellan enspråkiga och flerspråkiga var stor (jfr tabell 3). Vidare sågs en signifikant skillnad mellan de två flerspråkiga grupperna med högre resultat hos de svensk-turkiska än de svensk-arabiska barnen. Det fanns en signifikant utveckling med ålder i alla grupperna. Till skillnad från för förståelse sågs ingen skillnad i utvecklingen mellan enspråkiga och flerspråkiga, men däremot var det återigen en starkare utveckling för de svensk-turkiska än för de svenska-arabiska barnen. Precis som för förståelse tittade vi därför närmare på utvecklingen för grupperna separat. Figur 2 visar poängen på ordproduktion för individuella barn samt åldersutvecklingen i respektive grupp (regressionslinjer för grupperna med konfidensintervall).[3]

Figur 2 och de statistiska analyserna (se Appendix, tabell 4) visar en tydligare utveckling för ordproduktion jämfört med för ordförståelse hos de enspråkiga barnen, medan utvecklingen hos de flerspråkiga barnen är relativt lika för förståelse och produktion.[4] Precis som för förståelse (jfr figur 1) ses i figur 2 tydligt hur utvecklingen är starkare hos de svensk-turkiska än hos de svensk-arabiska barnen. Vi ser här att den signifikanta skillnad i poäng mellan de båda flerspråkiga grupperna som sågs ovan (tabell 3) beror på skillnader hos de äldre barnen; hos de äldsta barnen har de flesta svensk-turkiska barn högre poäng än de svensk-arabiska, medan de yngre barnens resultat är mer

[3] Regressionsanalyser med ålder för grupperna separat redovisas i tabell 5 i Appendix.

[4] Detta ses på storleken hos regressionskoefficienten för ålder; för de enspråkiga är denna betydligt högre för produktion än för förståelse, medan koefficienterna hos de flerspråkiga är ungefär lika stora (se tabell 5 i Appendix).

spridda i båda grupperna. Precis som för förståelse är variationen hos de flerspråkiga överlag stor, med vissa barn som visar mycket låg ordproduktion och andra som har poäng som är jämförbara med enspråkiga barn i samma ålder. Hos de enspråkiga barnen är variationen mellan individuella barn lägre bland de äldre barnen.

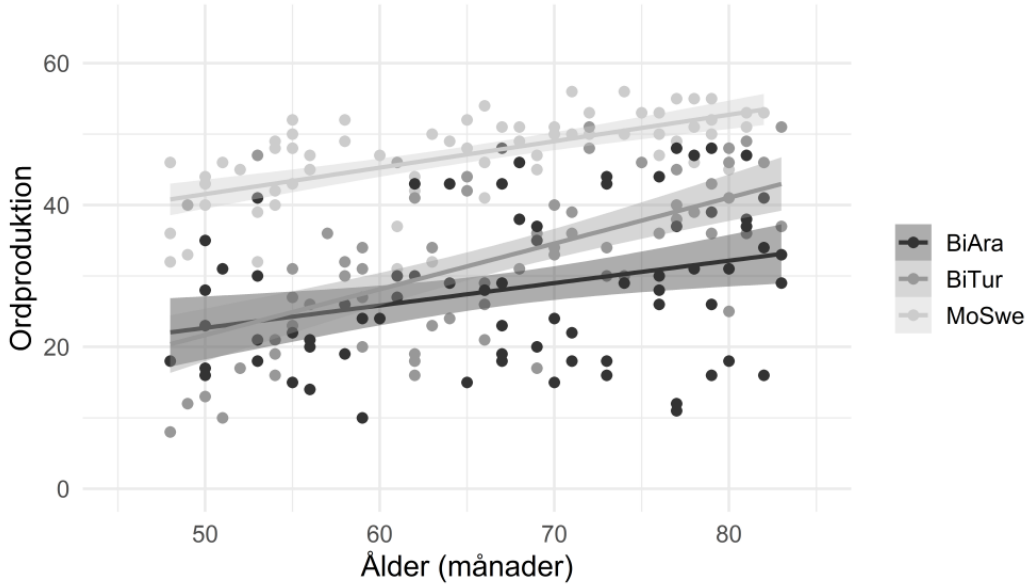

Figur 2. Individuella barns resultat i relation till ålder, ordproduktion (max = 60). Linjerna visar regressionen för respektive åldersgrupp, och det skuggade området kring linjen ger ett konfidensintervall på ±1 standardfel. En punkt i diagrammet kan ange resultatet för fler än ett barn. BiAra = svenska-arabiska, BiTur = svenska-turkiska, MoSwe = enspråkiga.

4 Diskussion

I föreliggande studie undersöktes ordförrådsutvecklingen hos tre grupper av 4–6-åringar: enspråkiga svenska barn, samt svensk-arabiska och svensk-turkiska flerspråkiga barn. Resultaten visade som förväntat (jfr t.ex. Haman m.fl. 2017) att barnen presterade bättre på ordförståelse än på ordproduktion. Som grupp hade de flerspråkiga signifikant lägre resultat än de enspråkiga på både produktion och förståelse och skillnaden i medelvärde mellan grupperna var stor. Generellt var variationen mellan individuella barn betydligt större i de flerspråkiga grupperna, särskilt hos sexåringarna och särskilt för ordförståelse, där de enspråkiga barnen uppvisade mycket låg variation. Den svensk-arabiska gruppen hade signifikant lägre resultat än den svensk-turkiska för ordproduktion. Denna skillnad berodde främst på högre poäng bland de äldre barnen hos den svensk-turkiska gruppen. En tydlig

utveckling med stigande ålder sågs i alla grupper. Utvecklingen var starkare hos flerspråkiga än enspråkiga för förståelse och för svensk-turkiska flerspråkiga än svensk-arabiska flerspråkiga för både förståelse och produktion. För enspråkiga barn var utvecklingen starkare för produktion än för förståelse.

När det gäller den starkare utvecklingen av ordförståelse hos de flerspråkiga barnen så visar resultaten tydligt (jfr figur 1) att denna är ett resultat av själva testet och mer specifikt av en takeffekt hos de enspråkiga barnen. Även de yngsta enspråkiga barnen får resultat som är mycket nära maxpoängen, och de allra flesta av de äldre barnen får maxpoäng, vilket gör att det inte är möjligt att se någon starkare utveckling med stigande ålder i denna grupp. Resultaten visar alltså inte den ”äkta” utvecklingen med ålder hos de enspråkiga barnen för ordförståelse. CLT är med andra ord inte lämplig för att mäta utveckling av ordförståelse för enspråkiga barn över ca 5 år, men lämpar sig däremot väl för att kontrollera huruvida enspråkiga barn når upp till det förväntade resultatet (dvs. i princip maxpoäng från 5 år). För ordproduktion ses däremot en tydlig utveckling även för de enspråkiga barnen, och denna del kan därför användas även för fem- till sjuåringar.

För skillnaderna mellan de enspråkiga och de flerspråkiga barnen finns flera förklaringar. Den första är skillnader i svensk input. Flerspråkiga barn delar sin tid, och därför även mängden input, mellan två språk och får därför naturligtvis en mindre mängd input på de olika språken. Tidigare studier har visat att ju fler ord barn hör, desto större ordförråd har de (Hart & Risley 1995), och just ordförrådet är särskilt känsligt för begränsad input på ett språk. Som tidigare nämnts började exponeringen för svenska för de allra flesta flerspråkiga barnen (83 %) inte vid födseln (som för den enspråkiga gruppen), utan snarare ett, två eller tre år senare. Och även om de flerspråkiga barnen sedan vistats i svenskspråkiga förskolor under en större del av dygnet, så torde den genomsnittliga mängden svensk input per dygn för dem ändå ha varit betydligt lägre än för enspråkiga barn. För de flesta (80 %) flerspråkiga barnen i vår studie var det dominerande hemspråket (som här operationaliseras något förenklat som det enda eller dominerande språk som barnen hör från sina föräldrar) inte svenska, utan snarare föräldrarnas modersmål turkiska eller arabiska. Utöver själva mängden input kan givetvis även kvaliteten på inputen spela roll för barns ordinlärning (Dickinson & Smith 1994, Prevoo m.fl. 2014, Rowe 2012). I framtiden ämnar vi undersöka relationen mellan input och barnens ordförråd närmare, med hjälp av den omfattande information vi har från enkäten om föräldrarnas och barnens språkanvändning och bakgrund.

Förutom skillnader i svensk input finns även skillnader mellan de enspråkiga och flerspråkiga barnen i familjernas socio-ekonomiska status, där

de enspråkiga barnen hade föräldrar med högre genomsnittlig utbildningsnivå. I andra länder har socio-ekonomisk status (SES) visat sig spela stor roll för barns ordförrådsutveckling (t.ex. Hart & Risley 1995, Oller & Eilers 2002). Flerspråkiga barn från hem med hög SES tenderar att prestera på samma nivå som enspråkiga barn på majoritetsspråket (Calvo & Bialystok 2014). Tidigare studier visade att svensk-tyska barn (4–6 år) från familjer med hög SES hade poäng på svenska CLT som var jämförbara med enspråkiga barn i samma ålder (Lindgren 2018, Lindgren & Bohnacker 2020). Framtida studier bör analysera effekterna av SES på en- och flerspråkiga barns (svenska) ordförråd och även undersöka ordförrådet hos enspråkiga barn från familjer med lägre SES för att kunna göra bättre jämförelser med de flerspråkiga barnen.

Det stora typologiska avståndet mellan svenska och arabiska respektive turkiska kan också vara en bidragande faktor till de flerspråkiga barnens låga resultat. Lindgren & Bohnacker (2019) fann att svensk-tyska flerspråkiga barn i åldern 4–6 år presterade bättre på ord som var (fonologiska) kognater på deras båda språk, vilket indikerar att många likheter mellan ord på de två språken bidrar till att barn får bättre resultat på ordförrådstest, och troligtvis även till (snabbare) ordinlärning mer generellt. Däremot finns endast få svenska ord som är kognater med arabiska respektive turkiska, och nästintill inga svensk/arabiska eller svensk/turkiska kognater i den svenska CLT-versionen. De flerspråkiga barnen kan därmed inte få mycket ”lexikal hjälp” från sitt hemspråk i sin inlärning av ord i svenska.

Varför presterar då de svenska-arabiska och de svenska-turkiska flerspråkiga barnen så olika? En uttömmande diskussion ligger utanför ramen för detta konferensbidrag, men några skillnader kan nämnas i korthet. I den svensk-arabiska gruppen finns fler barn som är födda i andra länder än Sverige, inklusive en större andel relativt nyanlända barn, medan nästan alla de svensk-turkiska barnen är födda i Sverige. Därmed har barnen i den svensk-arabiska gruppen i genomsnitt exponerats för svenska under en kortare tid (50 % före 3 års ålder, gentemot 84 % av de svensk-turkiska barnen). Ett antal av de äldre svensk-arabiska barnen har jämförelsevis låga ordförrådsresultat, vilket kan kopplas till deras kortare vistelsetid i Sverige; detta skulle även kunna förklara skillnaden i utvecklingen med ålder mellan den svensk-turkiska och den svensk-arabiska gruppen. Framtida studier av utveckling i olika flerspråkiga grupper bör därför inkludera mått på tiden barnet exponerats för svenska.

Avslutningsvis vill vi poängtera att skillnaderna mellan de enspråkiga och de flerspråkiga barnen som vi funnit i föreliggande studie inte bör ses som ett resultat av flerspråkigheten i sig. Resultaten från en tidigare studie av svensk-tyska barns ordförråd mätt med samma ordförrådstest som i föreliggande studie (Lindgren & Bohnacker 2020) har visat att de svensk-tyska barnen – en grupp flerspråkiga barn som får en stor mängd svensk input, i många fall

från en förälder som är modersmålstalare av svenska, kommer från familjer med hög SES och lär sig två närbesläktade språk – hade resultat på svenska som inte skiljde sig från enspråkiga barns (Lindgren 2018). Det som har betydelse för flerspråkiga barns ordförrådsutveckling är med andra ord faktorer som är kopplade till den miljö barnen vistas i och troligtvis även till likheter/skillnader mellan de två språken barnen lär sig.

Litteratur

Altman, Carmit, Goldstein, Tamara & Armon-Lotem, Sharon. 2017. Quantitative and qualitative differences in the lexical knowledge of monolingual and bilingual children on the LITMUS-CLT task. *Clinical Linguistics & Phonetics* 31(11–12). S. 931–954.

Bialystok, Ellen, Luk, Gigi, Peets, Kathleen F. & Yang, Sujin. 2010. Receptive vocabulary differences in monolingual and bilingual children. *Bilingualism: Language and Cognition* 13(4). S. 525–531.

Bohnacker, Ute. 2013–2019. Language impairment or typical language development? Developing methods for linguistic assessment of bilingual children in Sweden. Projekt 421-2013-1309 är finansierat av Vetenskapsrådet och förkortas BiLI-TAS (Bilingualism, Language Impairment, Turkish, Arabic, Swedish).

Bohnacker, Ute, Lindgren, Josefin & Öztekin, Buket. 2016. Turkish- and German-speaking bilingual 4-to-6-year-olds living in Sweden: Effects of age, SES and home language input on vocabulary production. *Journal of Home Language Research* 1. S. 17–40.

Calvo, Alejandra & Bialystok, Ellen. 2014. Independent effects of bilingualism and socioeconomic status on language ability and executive functioning. *Cognition* 130(3). S. 278–288.

Dickinson, David K. & Smith, Miriam W. 1994. Long-term effects of preschool teachers' book readings on low-income children's vocabulary and story comprehension. *Reading Research Quarterly* 29(2). S. 105–122.

Dijkstra, Jelske, Kuiken, Folkert, Jorna, René J. & Klinkenberg, Edwin L. 2016. The role of majority and minority language input in the early development of a bilingual vocabulary. *Bilingualism: Language and Cognition* 19(1). S. 191–205.

Frylmark, Astrid. 2006. *Bedömning Av Språk B.A.S. 5½–7½ år*. Märsta: OrdAF Förlag.

Gagarina, Natalia, Armon-Lotem, Sharon, Altman, Carmit, Burstein-Feldman, Zhanna, Klassert, Annegret, Topaj, Nathalie, Golcher, Felix & Walters, Joel. 2014. Age, input quantity and their effect on linguistic performance in the home and societal language among Russian-German and Russian-Hebrew preschool children. I: Silbereisen, Rainer K., Titzmann, Peter F. & Shovit, Yossi (red.): *The challenges of diaspora migration: Interdisciplinary perspectives on Israel and Germany*. Farnham, Surrey: Ashgate. S. 63–82.

Ganuza, Natalia & Hedman, Christina. 2019. The impact of mother tongue instruction on the development of biliteracy: Evidence from Somali–Swedish bilinguals. *Applied Linguistics* 40(1). S. 108–131.

Gatt, Daniela, Attard, Donna, Łuniewska, Magdalena & Haman, Ewa. 2017. The effects of bilingual status on lexical comprehension and production in Maltese five-year-old children: A LITMUS-CLT study. *Clinical Linguistics & Phonetics* 31(11–12). S. 844–873.

Haman, Ewa, Łuniewska, Magdalena, Hansen, Pernille, Simonsen, Hanne Gram, Chiat, Shula, Bjekić, Jovana m.fl. 2017. Noun and verb knowledge in monolingual preschool children across 17 languages: Data from Cross-Linguistic Lexical Tasks (LITMUS-CLT). *Clinical Linguistics & Phonetics* 31(11–12). S. 818–843.

Haman, Ewa, Łuniewska, Magdalena & Pomiechowska, Barbara. 2015. Designing Cross-Linguistic Lexical Tasks (CLTs) for bilingual preschool children. I: Armon-Lotem, Sharon, de Jong, Jan & Meir, Natalia (red.): *Methods for assessing multilingual children: Disentangling bilingualism from language impairment*. Bristol: Multilingual Matters. S. 196–239.

Hart, Betty & Risley, Todd R. 1995. *Meaningful differences in the everyday experience of young American children*. Baltimore: Paul Brookes.

Lindgren, Josefin. 2017. Ordförrådsutveckling hos förskolebarn med svenska som modersmål: En studie med Cross-linguistic Lexical Task (CLT). I: Sköldberg, Emma, Andréasson, Maia, Adamsson Eryd, Henrietta, Lindahl, Filippa, Prentice, Julia, Lindström, Sven & Sandberg, Malin (red.): *Svenskans beskrivning 35: Förhandlingar vid trettiofemte sammankomsten i Göteborg 11–13 maj 2016*. (Göteborgsstudier i nordisk språkvetenskap 29). Göteborg: Göteborgs universitet. S. 161–174.

Lindgren, Josefin. 2018. *Developing narrative competence: Swedish, Swedish-German and Swedish-Turkish children aged 4–6*. Studia Linguistica Upsaliensia 19. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis.

Lindgren, Josefin & Bohnacker, Ute. 2020. Vocabulary development in closely-related languages: Age, word type and cognate facilitation effects in bilingual Swedish-German preschool children. *Linguistic Approaches to Bilingualism* 1085). S. 587–622.

Meir, Natalia & Armon-Lotem, Sharon. 2017. Independent and combined effects of socioeconomic status (SES) and bilingualism on children's vocabulary and verbal short-term memory. *Frontiers in Psychology* 8 (Artikel 1442).

Oller, D. Kimbrough & Eilers, Rebecca E. (red.). 2002. *Language and literacy in bilingual children*. Clevedon: Multilingual Matters.

Prevoo, Mariëlle J. L., Malda, Maike, Mesman, Judi, Emmen, Rosanneke A.G., Yeniad, Nihal, Van Ijzendoorn, Marinus H. & Linting, Mariëlle. 2014. Predicting ethnic minority children's vocabulary from socioeconomic status, maternal language and home reading input: Different pathways for host and ethnic language. *Journal of Child Language* 41(5). S. 963–984.

Ringblom, Natasha, Håkansson, Gisela & Lindgren, Josefin. 2014. Cross-Linguistic Lexical Task: Swedish version (CLT-SWE). Opublicerat material.

Rowe, Meredith L. 2012. A longitudinal investigation of the role of quantity and quality of child-directed speech in vocabulary development. *Child Development* 83(5). S. 1762–1774.

Thordardottir, Elin. 2011. The relationship between bilingual exposure and vocabulary development. *International Journal of Bilingualism* 15(4). S. 426–445.

Vermeer, Anne. 2001. Breadth and depth of vocabulary in relation to L1/L2 acquisition and frequency of input. *Applied Psycholinguistics* 22(2). S. 217–234.

Appendix: statistiska analyser

Tabell 4. Regressionsanalyser för ordförståelse och ordproduktion.

	Ordförståelse		**Ordproduktion**	
	β	***SE***	***β***	***SE***
Intercept	26,04***	3,05	6,40	3,56
Grupp 1: MoSwe vs BiAra/BiTur	13,80***	2,15	8,25**	2,51
Grupp 2: BiAra vs BiTur	-5,23	3,75	-8,74*	4,37
Ålder	0,36***	0,05	0,45***	0,05
Ålder x Grupp 1	-0,14***	0,03	-0,04	0,04
Ålder x Grupp 2	0,12*	0,06	0,17*	0,07
R^2 (korrigerad)	0,547		0,573	

Not. * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001. MoSwe = enspråkiga, BiAra = svensk-arabiska flerspråkiga, BiTur = svensk-turkiska flerspråkiga. Ålder = barnets ålder i månader. Ordförståelse: F(5, 216) = 54,41, p < 0,001; Ordproduktion: F(5, 216) = 60,20, p < 0,001.

Tabell 5. Separata regressionsanalyser för ålder för enspråkiga, svenska-arabiska och svensk-turkiska barn, för förståelse och produktion.

	Enspråkiga		**Svensk-arabiska**		**Svensk-turkiska**	
	β	***SE***	***β***	***SE***	***β***	***SE***
Förståelse						
Intercept	53,64***	1,04	17,47*	7,14	7,02	5,49
Ålder	0,08***	0,02	0,38***	0,11	0,62***	0,08
R^2 (korrigerad)	0,231		0,140		0,440	
Produktion						
Intercept	22,89***	3,67	6,89	7,54	-10,60	6,50
Ålder	0,37***	0,06	0,32**	0,11	0,65***	0,10
R^2 (korrigerad)	0,382		0,087		0,373	

Not. * p < 0,01, ** p < 0,01, *** p < 0,001. Ålder = barnets ålder i månader. Förståelse – Enspråkiga: F(1, 70) = 22,33, p < 0,001; Svensk-arabiska: F(1, 74) = 13,22, p < 0,001; Svensk-turkiska: F(1, 72) = 58,34, p < 0,001, Produktion – Enspråkiga: F(1, 70) = 44,95, p < 0,001; Svensk-arabiska: F(1, 74) = 8,126, p < 0,01; Svensk-turkiska: F(1, 72) = 44,48, p < 0,001.